

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Vrîi de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Lupta pentru naționalitate.

(R) Chiar cu risicul de a fi acuzați de confrății mai radicali din Ardeal că suntem „indulciți“, ne-am oprit întotdeauna asupra ori cărui fapt ce se pute considera ca o revenire a presei maghiare ori a Ungurilor la sentimente mai bune, la aprecierea mai justă a adevărului politic. Am dat, fără să exagerăm, credem noi, importanță cuvintelor schimbate între contele Tisza și Episcopul Popea; am recunoscut lui Széll că are dacă nu tendința de-a schimba radical politica de naționalități, apoi cel puțin meritul de a căuta să se informeze nu prin secția lui — Jeszenszky, ci mai direct, prin intermedierea unor bărbați cari să fie mai de bună credință ca cei cari au adoptat principiile școlii lui Bánffy.

Ne-am dat întotdeauna apoi seamă de greutatea ce va întâmpina negreșit ori care guvern doritor să rezolve chestia naționalităților, greutatea cari rezultă nu din răutatea naționalităților, căci acestea nu-s dificile, nu vor de cât dreptate, ci greutatea isvoresc din spirit intolerant, din șovismul exaltat ce a cuprins întreaga suflare maghiară.

E destul, în privința aceasta să ne provocăm la adresa Sécuilor din Trei-Scaune. Ahea s'a găsit în toată țeara o congregație două care să îndrănească a pune ad acta prosa stupidă eșită din creierii Sécuilor sjunși, chiar între Unguri, un element vestit de — guguman.

Ca să luăm apoi un exemplu mai de aproape, e destul să spunem ce s'a petrecut în Arad. Nu este adevărat în congregație un singur Ungur mai de dai Doamne, care să nu fi recunoscut că adresa Sécuilor este și inoportună și absurdă. Cu toate acestea nu s'a găsit unul singur, care să îndrănească a spune aceasta în public și să ceară a se trece nu la ordinea zilei, ci ad acta să se pună adresa. „Ce vreți — ne obiectau — să ne ia jurnalele la trei parale, să ne declare Unguri slabi ori chiar trădători?“...

Pentru-că aici au ajuns în urma educației primite din presa coruptă și jidovită: să fie considerat Ungur slab cel ce vrea pace și frăție cu naționalitățile și trădător dacă cere aplicarea legilor și dreptate față de naționalități.

Dovezile cele mai recente, în privința aceasta, le-am dat în numărul nostru de ieri, reproducând scrisorile lui „Budapesti Hirlap“, a celui mai serios și mai obiectiv ziar maghiar.

Ziarul susamintit este deja îngrijat, că Széll prea a mers departe cu concesionile față de naționalități, deși n'a făcut încă nimic pentru noi. Ii ia aproape în nume de rău că a tolerat că Szivák să vorbească la Vêrșet despre o pace cu naționalitățile. Ear faptul, că acolo nu s'a vorbit numai ungurește, ci și în limba sârbă și germană, îl consideră drept atentat în contra limbii maghiare. Pentru-că,

vezi Doamne, „Ungurii cari locuiesc printre naționalități“ (va să zică cei cari speculează această împrejurare!) au teamă să nu se prea increadă naționalitățile! Cu alte cuvinte, ceea-ce a scris mai zilele trecute și „Magyar Szó“: să nu cerem ceea-ce statul nu ne poate da fără a știrbi interesele maghiarismului!

De unde rezultă, — ceea-ce de altfel a spus-o nu numai organul lui Bánffy, ci o spune acum și ziarul atașat lui Széll — că interesele maghiarismului cer să nu se mai tolereze nici în municipii altă limbă decât cea maghiară, că pentru stat este un pericol faptul deșteptării Șvabilor din Banat, a Bunevaților cari cer respectarea legii, introducându-se limba lor în școlile lor din Szabadka și a Ruțenilor, cari au mers cu temeritatea de a nu voi să-și deo votul decât numai pentru deputați naționaliști!

Scurt: presa maghiară pledează pentru o pace cu naționalitățile cari ar fi dispuse să renunțe la principiul național! Ear glasurile celor cari au scaun la minte și vorbesc câte odată și din punct de vedere al intereselor superioare de stat, se perd în vuietul șovinist cum s'ar perde un strop de unt de lemn aruncat să potolească niște valuri turbate.

Ei bine, aceasta este o gugumanie.

Naționalitățile există în statul ungar nu de azi ori de ieri, nici de când s'a făcut legea naționalităților, ci de o mie de ani, și mai bine. Și vor mai exista și d'aci încolo, fie că se va nesocoti și pe viitor legea de naționalități, fie că șovinistii vor reveni la adevăr și se vor convinge, că naștinile nici nu se înșințează nici nu se desfințează prin legi.

Delegațiunile s'au intrunit luni la Viena. Marți la amiază au fost primite de Majestatea Sa, ear Mercuri după amiază își încep activitatea.

Contele Goluchovsky, ministrul afacerilor străine își face exposul Mercuri după amiază, în fața subcomisiunii pentru afacerile externe.

Delegațiunea ungară s'a constituit sub presidenția contelui Szapáry, care a rostit discursul de deschidere.

Delegațiunea austriacă s'a intrunit sub presidenția prințului Lobkowitz, care în discursul său de deschidere accentuează „succesele menținerii păcii“

Ministrul comun de finanțe Kállay a prezentat delegaților preliminarul bugetului comun pe anul 1902.

Delegațiunile și Monarchul.

După-cum spunem la alt loc al numărului de față, Majestatea Sa Monarchul ieri (21 l. c.) la amiază a primit în audiență pe membrii delegațiunii ungare, în numele căreia presidentul, contele Szapáry Gyula a adresat Monarchului o lungă vorbire, care la extras e următoarea:

Așteptăm cu mare interes exposul guvernului Majestății Voastre asupra situației externe și sperăm, că încercările, cari,

departe de Europa, s'au ivit în două diferite părți ale pământului, nu vor turbura armonia existentă între puterile europene. Căci un interes comun e pentru toate statele Europei menținerea păcii, pentru-că sub scutul acesteia fiecare stat să se poată ocupa de propriile afaceri interne, îndeosebi de dezvoltarea și lățirea culturii generale și cu îngrijirea de interesele materiale.

Una din petrele fundamentale ale politicii noastre externe este tripla-alianță, care se menține timp de peste două decenii, și care e amanetul cel mai sigur al păcii europene. Această alianță, de atâția ani corăspunzătoare intereselor noastre, a prins rădăcini adânc în patria noastră, și dorim, ca atât popoarele Germaniei, cât și al Italiei să fie față de noi cu aceeași bunăvoință, cu care noi suntem față de aceste două națiuni. O altă petră unghiulară a politicii noastre externe este: menținerea statului quo în Orient, ceea-ce, pe lângă mulțumirea intereselor proprii ale statelor orientale, asigură totodată și bunele relațiuni cu vecinul imperiu rusesc. Raportul bun existent între aceste două puteri mari este cel mai sigur amanet pentru dezvoltarea și înflorirea statelor din Orient.

La sfârșitul vorbirii presidentului, Delegațiunea a adus entusiaste ovacțiuni și omagii Monarchului și casei domnitoare, ear Majestatea Sa a răspuns prin următoarele cuvinte:

„Expresiunea alipirii sincere, ce presidentul D-voastre a talmăcit înaintea Mea, am ascultat-o cu mulțumire; primiți pentru asta călduroasa Mea mulțumire.

„M'a întristat adânc moartea scumpului meu aliat, a regelui Italiei și a Maj. Sale reginei Englițerei, urmata dela ultima sesiune a Delegațiunilor încoace. Pot și de astă-dată cu deosebită mulțumire să îndrum la raporturile neschimbate și intime, ce există între noi și imperiile aliate, precum și la relațiile amicale și pline de încredere, în cari ne aflăm în toată privința cu toate puterile. Din această situație politică îmbucurătoare putem ave speranța legitimă pentru menținerea și mai departe a păcii.

„Tulburările ivite în China dela anul trecut încoace au pretins intervenția armonică a puterilor pentru apărarea reprezentanților și sudiților lor de acolo; nu mai puțin și pentru acel scop, că să se facă posibilă restabilirea stărilor de lucruri regulate din acea împărăție. În această pășire comună partea noastră dela început a fost croită de acele limite, pe cari ni-le-a designat pe de-o parte situația de mare putere a monarhiei, ear pe de altă parte intensitatea relativ mică a intereselor noastre de-acolo.

„Guvernul meu de răboiu, după-cum arată proiectele acestuia, pentru anul viitor și-a restrâns pretențiile la un minim. Încercările, ce țintesc realizarea unui nou material pentru artilerie, sânt încă în curs. Bosnia și Hertegovina, ca și până aci, își vor acoperi cheltuelile administrative din resursele lor proprii. Având încredere în prevederea d-voastre patriotică, cu care procedați la rezolvarea agendelor ce vi-se impun, doresc consfătuirilor d-voastre un succes salutar și vă salut din inimă“. (Îndelungi „Să trăiască“.)

După încheierea vorbirii, Majestatea Sa a ținut cercele, vorbind cu fiecare dintre membrii Delegațiunii.

Imediat după depărtarea delegaților ungari, Majestatea Sa a primit apoi Delegațiunea austriacă, în numele căreia presidentul acesteia, prințul Ferdinand Lobkowitz, a rostit următoarea vorbire:

„Suntem prea fericiți a pute din nou vedea și admira pe Majestatea Voastră în sănătate neturburată și în neîntreruptă putere de muncă.

„Anul expirat a dat privilegiu unei părți a puterii noastre armate, bravei marine a Majestății Voastre, ca cu nouă glorie să împrejmuiescă steagul împărătesc și astfel din nou să arate marea valoare morală a aceleia. O, de ar ajunge odată la un sfârșit mulțumitor operațiile militare din Asia-orientală și pace deplină să i se dea și mai departe Europei întregi și îndeosebi monarhiei noastre. Concordia pacnică și neconturbată cu toate puterile, pentru noi e azi îndoiel de prețioasă; azi, când stăm în fața unei noi regulări a raporturilor noastre comerciale cu străinătatea. Cercurile productive dela asta speră nu numai nelngreuierea prin nimic a situației noastre economice, dar așteaptă chiar ușurarea aceleia în multe privințe.

„Deși vederile politice ale diferitelor popoare din monarhia noastră divergență departe, în multe privințe, totuși este un sentiment, de care sunt pătrunși toți supușii fideli ai Majestății Tale, și acesta este: iubirea față de Preainalta Casă domnitoare, alipirea de marea patrie comună și hotărârea neclintită, de-a apăra integritatea și independența ei în cas de lipsă și cu prețul sângelui și avutului nostru. — Acest sentiment a îndemnat tot-dearba Delegațiunile, ca să voteze mijloacele recunoscute ca necesare pentru susținerea și apărarea monarhiei, și cu acest privilegiu să aducă jufte, cari cad cu atât mai greu în cumpănă, eu cât împovărarea populațiunii a ajuns în astfel de punct, care pretinde imperios dela reprezentanții popoarelor: să chibzuiescă în chipul cel mai conștientios chestiile ce i se pun aci în dezbateri. Având experiența, că guvernul Majestății Voastre e în deplină cunoștință a acestor împrejurări, am speranță sigură, că și de astă-dată va fi deplină concordie în lucrările Delegațiunii.

„Rugând pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi preagratis omagiile cele mai loiale din partea Delegațiunii Reichsrathului, încheiu: Dumnezeu să binecuvinte, să proteogă și să țină întru mulți ani pe Majestatea Voastră!“

În urma acesteia Majestatea Sa a rostit apoi același răspuns, pe care l'a cetit și Delegațiunii ungare, ținând asemenea cercele și cu delegații austriaci.

Guvernul Sturdza și finanțele României.

Raportul d lui Costinescu.

(Urmare și fine.)

Aceasta nu este o economie propriu zisă, decât numai cu condițiunea, ca guvernul să se țină în marginea alocațiunii bugetare, ceea ce sperăm că va ști să facă.

O tabelă, anexată la acest raport, arată în amănunt cum se împart economiile realizate la diferitele ministere, și care este rezultatul pentru alcătuirea bugetului.

În ceea ce privește evaluarea veniturilor, puține am de adăugat. Numai când evaluarea se exagerează, se cer multe argumente și demonstrațiuni spre a ademeni Camera să le admită. Când însă se iau de basă constatările și încasările reale, cum a făcut de astă-dată guvernul; când nu se face nici o presupunere optimistă spre a se depărta de cifra justă; când încasările pentru aproape întregul an sunt deja cunoscute; când, în fine, după-cum am arătat mai sus, aceleși venituri, cari în 1900 au

fost evaluate la 245.325.400, nu se evaluatează în bugetul prezentat de guvernul actual decât la 205.954.390, nu este trebuintă, D-lor deputați, de multe demonstrațiuni, spre a vă ruga să le dați aprobarea D-voastre.

La cifra de	Lei	205.954.390
Se adaugă venitul din sporul de		
impozite		5.500.000
Economia dela căile ferate, carii trec la venituri ca creșterea de beneficiu net		5.415.610
Se adaugă asemenea venitul în plus de la hârtia de țigaretă		1.630.000
Total		218.500.000

Aceasta este cifra pe care se întemeiază tot bugetul Statului și care nu poate să fie întrecută de cheltuieli, sub pedeapsă de a vedea dispărând singura speranță de salvare a finanțelor noastre.

Ceea ce s'a făcut de astădată cu bugetul rare-ori se vede în viața politică a Statelor; și numai națiunile cu o puternică vitalitate sunt în stare să realizeze asemenea sacrificii pentru garantarea viitorului lor. În 1876 s'a procedat tot astfel; însă a venit de îndată rebelul din 1877, veniturile statului au crescut subit, creșterea a fost multă și neîntreruptă și sacrificiile hotărâte în 1876 n'au fost trebuincioase; din contra, cheltuielile s'au urcat pe măsura veniturilor. De astădată însă nu se pot repeți aceleași evenimente: va trebui să ducem până la capăt opera începută.

A reduce 25 milioane dintr'un buget din care, scăzându-se serviciul datoriei publice și alte cheltuieli fixe, abia rămân 125 milioane, adică a reduce peste tot 20%, nu este o operațiune care se poate săvârși într-o zi până într'alta cu înlesnire. Dacă am fi avut trei luni de muncă înainte noastră spre a studia această transformare, și încă nu am fi putut produce din capul locului ceva perfect; dar încă nevoiți, cum suntem, a săvârși de îndată în câte-va zile această operă, cum am putea pretinde că ceea ce facem este perfecțiunea?

Dar greu, primul pas într-o nouă direcțiune s'a făcut, și în sesiunile viitoare, poate anul acesta chiar, opera se va perfecționa treptat. Dacă se vor fi făcut nedreptăți în reducerea tuturilor lefurilor după aceeași scară, se va face îndreptare însă totdeauna înăuntrul cifrei totale a bugetului.

Comparativ cu lefurile din celelalte state ale Europei centrale, este pozitiv că funcționarii noștri rămân bine plățiți și unii încă mult mai bine decât în alte părți. Nu cunosc decât două excepțiuni: ce e drept, oficerii superiori, dar numai ei, au fost cam mult reduși; asemenea și personalul superior forestier de pe lângă ministerul domeniilor; afară de aceste două cazuri, cari se vor putea îndrepta cu înlesnire, nu cunosc nici o inferioritate între lefurile, așa cum s'au stabilit prin buget, și lefurile din Germania, din Austria și mai cu seamă din Belgia, cu care se aseamănă mai mult organizarea noastră.

Este însă lucru firesc ca suprimările de funcțiuni, fie ori cât de neapărate, și reducerile de lefuri ori cât de logice, să provoace nemulțumiri. Fără suferințe și sacrificii nu se poate salva țeara din pericolul în care a pus-o un lung sir de ani de cheltuieli nesocotite.

Dacă am fi amenințați în independența noastră, n'am sta de sigur la îndoială a trimite la mâncă pe copiii noștri, sute de mii de tineri, floarea și viitorul națiunii.

Ei bine, astăzi tot o parte a independenței țării este în joc, și putem să o salvăm cu sacrificii mai puțin dureroase. Vom ști să le facem toți, mare și mic. Suveranul nostru a zis, și cum a dat exemplul, renunțând în favoarea statului la parte din lista Sa civilă, nimeni nu va rămânea cu inima rece la apelul patriotic al Regelui; în această luptă pentru salvarea onoarei și independenței țării, tot El este în capul nostru, dând exemplul devotamentului, al muncii neobosite și al sacrificiului.

Știri neliniștitoare.

Din două țări balcanice vin știri neliniștitoare: din Serbia și Bulgaria.

În Serbia un senzațional incident intern al familiei regale a luat proporțiuni îngrijitoare și nu se poate prevedea ce va rezulta pentru această țeară și dinastia ei din primejdiioasa întindere luată de acel incident complicat cu intrigile și agitațiile unui pretendent pururea gata a profita de orice împrejurare pentru a-și valora pretențiunile.

În Bulgaria, după darea în judecată, sub acuzațiunea de prevaricare, a doi foști ministri, dintre cari unul e cunoscutul fost prim-ministru Ivancioff, ceea-ce constituie un formidabil scandal politic extrem de simpatomatic pentru starea spiritelor și moralitatea publică din principat, vine apropiata eliberare, adică achitarea lui Sarafoff și a complicilor săi, eliberare definitivă care, după cum se anuță, nu mai e de cât o chestie de zile. Despre acest din urmă fapt, deasemenea nu se poate prevedea la ce rezultate va da naștere; sigur este că dacă achitarea se va produce, sub falaciosul pretext că guvernul român a refuzat să pue pe bulgarii osindiiți de justiția română la dispoziția justiției bulgare, nu se va putea întrebuința o vorbă devenită celebră la ultimul timp în Franța și anume „incidentul s'a închis”.

Cu atât mai mare este importanța ce evenimentele s'au însărcinat a da întrevederii dela Abazia.

Insemnătatea acestei întâlniri a Suveranilor României și Greciei e subliniată cu

o deosebită precizie de forța circumstanțelor. Știrile de mai sus ar fi fost îndoit mai îngrijitoare, dacă Suveranii celor mai bine-organizate și capabile de progres state din orientul Europei nu s'ar fi întâlnit într'un sentiment comun asupra situației. Întrevederea de la Abazia s'a făcut mai la timp decât s'a putut crede.

(Sacolul XX).

316 Maiu în Cluj.

În numărul său de Sâmbătă (5 l. c.) „Tribuna”, constatând cu bucurie, că aniversarea zilei de 3/15 Maiu s'a sărbătorit în diferite locuri, își exprimă regretul, că două jurnale române, între cari și „Tribuna Poporului” din Arad, au aflat de bine a nu-și aduce omagiile cuvîncoase memorabile zile.

Cu plăcere am luat la cunoștință regretul manifestat; ceva mai târziu însă ne am convins, că „Tribuna” s'a cam grăbit cu observarea făcută la adresa surorii sale din Arad, deoarece „Tribuna Poporului” a luat notiță despre ziua neuitată și încă tocmai în primaticolul din numărul apărut în proxima Duminică, pentru ca astfel să l deie marelui zile caracter cu atât mai sărbătorește. Dar fie aceasta!

Raportând însă numitul ziar din Sibiu despre sărbătoreala aniversării zilei în Cluj, aminteste, că s'a sărbătorit în linie prin un parastas celebrat în biserică dimineața la 7^{1/2}, ear seara prin o cină comună întretesută cu discursuri entusiaste.

Durere și earăși durere, lucrul nu stă tocmai așa. Se vede, că „Tribuna” n'a voit să-și amărăscă cetitorii cu crudul adevăr. Acuma însă ziua cea mare a trecut, pot mărturisi starea faptică a lucrului. Mi-ar plăce să tac, conștiința însă nu mă lasă. Nu pot, ca să nu descopăr națiunii noastre „insuflețirea” tinerimii universitare și a inteligenței române din Cluj în ziua de 3/16 Maiu. Nu, deoarece ce mi-e teamă, că în viitor nu se va mai face aci absolut nimic în ziua amintită, publicul român însă totuși va fi amăgit prin vești despre sărbători și insuflețiri. De altfel ferice de cel-ce cu atari ocașiuni nu se află în Cluj, ci se în destulește cu faimele culesse din jurnale. Acela cel puțin nu se decepționează așa pre-um și eu și cu mine încă vre-o căpt-va ne-am decepționat în Joia trecută în Cluj. Și cu tot dreptul.

În cea mai mare parte a tinerimii noastre de aci prejominează cel mai cras indiferentism de câte-ori e vorba de manifestarea în fapte și nu prin vorbe goale a simțimentelor românești.

Până-când eram prin gimnaziu, ca tineri idealisti, care urmează cu atențiune toate mișcările cu caracter național ale studenților universitarii, între ale căror șiruri și

eu aveam să ajung, mă însuflețeam de purtarea bravă a Clujenilor. Anul trecut, când cu chestia lăncu, mi l închipuam de eroi naționali. Bietul de mine, eu nu știam, că grăul e plin de neghină și că numărul celor nechemaiți e îngrozitor. Acuma știu!

În ajunul zilei de 3 Maiu însă totuși speram, că la parastasul de mâine o să geamă biserica de mulțimea studenților universitarii. Vor veni mulți, mulți, ba chiar și aceia, pe cari nu-i vezi printre consăngeni de ai lor, își vor aduce aminte măcar într-o zi atât de sfântă, că s'au născut Români și ei și se vor prezenta „în corpore”, cum fusese vorba. În biserică apoi, în sanctuarul ce ni-a mai rămas neatins, unde nu ne mai spionează penetele de cocos și unde nu pătrunde veninul ucigător al ziaristicilor compatriote, măcar acolo vom sărba și ne vom ruga. Vom vărsa lacrimi de bucurie, că neconturbați ne putem reaminti eroii noștri naționali și faptele lor, cari neșterse vor fi în istoria noastră națională, până-când va mai exista suflare românească. În biserică dar vom fi cu toții uniți „în cugete și în simțiri” și într'un suflet și cu un glas vom intona imnul nostru național. Și va răsună boala bisericii, înălțând spre cer plângerile noastre, a celor străini în pământurile noastre și rugăciunile noastre vor fi ascultate de Dumnezeu, care ne va face drepte și se va îndura de un popor eretic și vrednic de viață. Apoi ne vom întoarce la lucrările noastre, pentru-ca cu puteri unite și cu speranțe într'un viitor mai bun să ne arătăm demni de antecesorii noștri.

Însă... vanitatum vanitas... Zadar-nice au fost speranțele mele și mare mi-a fost desilusionarea, când în dimineața următoare am aflat în biserică în loc de cel puțin 130 de tineri români, abstrăgându-se dela „bătrâni”, dintre cari n'a fost nici unul și cari poate nici n'au știut, când s'au deșteptat, căt de însemnată este dimineața, ce atât de plăcut li-a zămbit, am aflat dar 10—12 tineri universitarii români. Ca ș'un fulger m'a lovit privirea peste desperații mei colegi, cari — Românii buni fiind — au fost și ei atinși în modul cel mai revoltător de nepăsarea celorlalți colegi și confrăți ai noștri. M'am cugătat la zisa lui Virgil: „rari nantes in gurgite vasto” și mi-am plecat capul. Tăcuți, ca și cei 12 apostoli ai lui Christos, am părăsit biserica dimpreună cu preotul, care Român de bine fiind, încă ar fi putut zice: „oleum et operam perdidit!”

Aceasta a fost „liniștită” sărbătoreala Clujenilor!!

Apropos, a mai fost seara o cină comună și ciocnire de pahare (de însemnat, că aci a fost și un brav „bătrân”), aci însă mai bucuros au mers aceia dintre studenții universitarii, cari la biserică n'au fost și cari... au avut mai multe parole.

Dar nu-i vorba, am sărbătorit seara și noi cei mai săraci, căci doară avem și noi conștiință, din care nu s'au șters chipurile eroilor din 49 așa de ușor ca de bună seamă din acelor din „chioscul de pe promenadă”.

Legendă.

Eran amândoi tineri și se iubiau. El era nalt ca un brad — visător — cu părul negru luciu, sprincene arcate și cu ochii ca noaptea. Ea era subțirică, o talie de flutur — puțin cocheta — cu păr bălai frumos și ochi albaștri ca cerul senin. Să fi umblat lumea în lung și lat, pereche mai potrivită nu putea găsi. Când seara eșiau la preumblare printre holdele mănoase, fiindu-se de mână, vorbind încet și tainic, trecătorit steteau pe loc privindu-l.

De multe ori se preumblau pe lună, când cerul era ticsit de stele; și atunci el o întreba, o întreabă visător, cu glasul lui dureros și dulce:

— Nu mă vei uita tu nici-odată „Iulio”? și privirea și-o cufundă în ochii ei senini.

— Mai curând îți schimbă lumea mersul ei, decât să te uit când-va, iubitul meu „Romeo” — răspunde ea cu ochii țintă în pământ.

— Te cred Iulio... Dar vezi... o presimțire am care-mi șoptește, că noi în vece nu ne-om uni...

— Presimțiri — închipuirii!!... dar în fine, ascultă: Atunci te voi uita când

steluța aceea mică, care din vece lucește acolo... vezi... lângă Luceafăr, și va schimba locul.

Ușor se poate — zise el, stringându-o de mână.

— Măne pleci dară, Romeo? întreabă ea abătută.

— Nestrămutata voință a tatălui meu mă constrânge să fac; el vrea să mă vadă mare... și trebuie să plec să-mi fac studiile în străinătate. Dar ori unde voi merge tu vei fi pentru mine, ceea-ce a fost steaua miraculoasă pentru magi la nașterea lui Christos... Ș-apoi anii vor trece repede și eu voi veni earăși îndărăt, la Iulia mea iubită.

— Da, da la Iulia ta iubită, care te va aștepta cu brațele deschise, cu focul amorului de acum.

— Ș-acum îți cer o sărutare de drum drept garanție de amorul tău.

Fără a aștepta răspuns el îi cuprinse molatic capul lipind cu foc gura de buzele ei moi.

— Adio! iubite, gândește-te la stea și câte odată la Iulia ta care te va dori.

— Adio! rămâi cu bine.

Trenul fugea nebunește. Una după alta au dispărut toate obiectele de cari îl lega vre-o amintire. Cu gândul vecinic înapoi la Iulia, abura înainte spre necunoscut.

Și l muncia grozav gândul că de acum înainte el n'o va mai vedea — cine știe până când? Incetul cu incetul se liniști. Orașele și locurile necunoscute, pe lângă cari trecea cu trenul, îi încatenară creierul. Acum putea gândi și înainte la ținta călătoriei sale: Paris.

Se vede deja încuartirat în etagiul al IV-lea al unei case din Cartierul Latin, aproape de facultate. Vede parcă Parisul în toată al lui splendoare — ceea-ce te face să nu-l mai uiți — cu eternul șgomot produs de tramvaye, birje și câte altele. Vede mulțimea băjbăind pe boulevarde ca un șarpe uriaș, cotind când în dreapta când în stânga, dar vecinic șerpuid... Și acestea toate le privește din fereastra lui, nepăsător, căci pentru el farmec n'au; un singur gând îl muncește numai: Iulia.

Câmpul lui Marte gemea de lume. Parisul serbează — cum numai el știe serba — aniversarea proclamării Franței de republică. În mijlocul câmpiei erau ridicate două-spre-zece altare, împodobite cu ghirlande de flori. Ardeau focuri — focuri de jertfă aduse memoriei marilor bărbați, întemeietorilor republicei. Și cât vedeai cu ochii era numai lume și cap de om.

Pe lângă cordonul tras de militari se preumbla cufundat în gânduri Romeo. Pe el toată splendoarea îl lăsa rece, chiotele vesele ale poporului entusiasmă nu-l alterau. În reflexul focurilor de pe altare el parcă vedea chipul vecinic virgin a Iuliei. Și cum mergea dus pe gânduri, ochii lui se îndreptară spre cerul acoperit cu stele. Caută steluța de lângă Luceafăr.

Deodată se cutremură... cu un arc lung de foc în urmă-i, steluța căzu în chaosul necunoscut.

Trenul sbura nebunește — și totuși lui Romeo i-se pără că merge încet; îi pare că mai iute a mers când a plecat el — de mult.

Altecum a lăsat el locurile acestea atunci... atunci avea inima plină de speranțe și sufletul de iluzii... ear acum? — bătrân la suflet și copleșit de dureri lo revede din nou. Ce revedere?! — cu totul altecum o visase el. Ce și caută el pe aici? Tatăl lui e mort de ani. Nu mai are pe nimeni, afară de „Ea”; și „Ea”... steluța a căzut... cine știe?...

Eată-l ajuns în orașelul lui. Trebuie să se fi schimbat grozav, căci nimeni nu-l cunoaște. Otelierul la care a tras în gazdă — un vechiu prieten a tătăni-s'o îl primi curtenitor ca pe un străin. Nu-l recunoscu nici el.

Estă dar sərbarea! Să mai zice ceva?! Da, să trag consecvențele: Dacă stările actuale ale tinerimei universitare române din Cluj vor mai dura încă câțiva ani, atunci vor ajunge pe elementele curate acolo, unde se învârt cei mai mulți dintre noi: în cel mai pronunțat cosmopolitism materialist sau în trândăvie împreună cu dezastruoasele distracții orășenești.

Slabi „stâlpi” și slab „viitor” se vede a avea neamul nostru!

Dar totuși „nu vrem moartea păcătoșului, ci să se întoarcă și să fie viu”; să sperăm un viitor mai bun!!

Dixi et salvavi animam meam!!

Philologus.

Noutăți

Arad, 22 Maiu n.

O laudabilă și înțeleaptă faptă. Se scrie că dl Constantin Cothigel paroh gr.-ort. în Certege (Turda-Aries) și-a asigurat viața pe suma de cor. 20.000 și anume în favoarea bisericii gr.-ort. din Certege. Fapta aceasta se laudă de sine și merită a fi imitată de fruntași cari dispun de averi.

Poporația Vienei. Zilele trecut a terminat oficial statistic al Vienei arangiarea datelor rezultate din recensământul dela 31 Decembrie 1900. Conform acestora, Viena are 1,677.957 locuitori, între cari 1,461.891 catolici, 146.926 izraeliți, 54.865 protestanți 975 gr. catolici și 2722 fără religioane. După sex sunt 809.860 femei, deci cu 56.000 mai multe femei de cât bărbați. Cetățeni ungari sunt 140.180 (71.453 bărbați și 68.827 femei), dintre cari numai 160 și au mărturisit ca limbă maternă limba maghiară.

Alegeri de protopresbiteri în arhidieceasă. Sâmbătă, în 11 maiu n s'a întrunit Sinodul protopresbiteral gr. ort. român din tractul Turzii, sub presidenția emisului consistorial domnul Dr. Eusebiu R. Roșca, pentru a face alegere de protopop. Majoritatea covârșitoare a voturilor a întrunit-o dl Iovian Murășan, paroh în comuna Trăsnea (tractul Unguras), ear' administratorul de până acum al tractului, dl Teodor Ciortea, paroh în Cojocna, a obținut numai 13 voturi. — Vineri, în 17 Maiu, s'a făcut apoi alegere de protopresbiter, în Agnita, sub conducerea dlui asesor consistorial Moise Lazar. Administratorul de până acum al tractului, dl N. Moldovan a obținut 28 voturi, ear' dl I. B. Boiu din Sibiu 19 voturi. Ambele alegeri au decurs în cea mai deplină ordine.

Ar fi voit să întrebe multe dela dânsul, dar simțea că-l lipsește curajul.

În fine totuși se hotărî să-l întrebe. Lăsa să-l cheme; apoi după ce veni, îl pofti la masă oferindu-i un pahar de vin.

— Ce mai nou pela d-voastră — căci eu de mult n'am fost prin părțile acestea — întreabă el cu vocea tremurândă.

— Ce să fie într'un orășel așa mic? — iac'o căsătorie e de prezent pe tapet — răspunde acesta cu un gest apatic.

— O cununie? și fața s'ermanului Romeo deveni ca peretele.

— Da! — Eri chiar d-șoara Iulia B. s'a cununat cu un ofițer de cavalerie... Dar pentru Dumnezeu ce ai?? D Ta pălești... întreabă el speriat.

— Nu, nu-i nimic... mi-a căzut ceva 'n ochii, răspunde Romeo părăsind sala, pe când otelierul mirat dedea din cap...

Au fost, un fecior și o fată, cari se iubiau la nebunie.

— O presimțire rea lmi șoptește că mă vei uita Iulio, zise el visător.

— Atunci te voi uita, când steluța de lângă Luceafăr își va schimba locul.

Și steluța a căzut... ea și-a schimbat locul...

Caransebeș, 1901

Biberach.

Sfârșire de biserică. Duminecă s'a sfârșit în chip solemn sfârșirea noii biserici sârbești (cu trei turnuri) din comuna Fenlac (în Banat). Actul sfârșirii l-a îndeplinit arhimandritul mănăstirii dela Bezdin, Isaac Dojen, cu o asistență numeroasă.

„Ardeleana” va ține în curând o nouă adunare generală, pentru că tribunalul din Deva, nu a luat la cunoștință ținerea adunării dela 31 Martie respective 8 Aprilie, precum se aude, pentru greșeli de forme ce s'ar fi făcut în jurul convocării adunării a doua: fiindcă nu su fost 8 zile cât s'ar fi recerut.

Regina Draga. Despre starea Reginei sârbești, Draga, eată aci și un buletin dat de medicul român din București Dr. Cantacuzino: „În contrast cu opinia dădă, din nebăgare de seamă, de un doctor înainte de asta cu opt luni, că adevărat se arată începutul stării gravide la Majestatea Sa Regina se arată toate simptomele stării gravide nervoase hysterice. În părerea sa regina a fost întărită prin creșterea rapidă și bătaioare la ochi a dimensiunii corpului său, ceea ce a fost o urmare a chipului de traiu șezând recomandat prin același doctor. Este vorba de o astfel de stare bolnăvicioasă, care e pe deplin potrivită, pentru a duce la rățâcire pe bolnăva și pe cel din giurul ei. Relativ la dimensiunea corpului eu constat existența unui rēu local, care din aprindere de mîtră stă în legătură cu perimetrită chronică, ceea ce a pricinuit opiniile eronate. Starea aceasta, a cărei însemnătate însă nu e de caracter serios, pretinde tratamentul început deja. — Subscrib: Dr. Cantacuzino.”

După o știre din Belgrad, Regina a protestat energic, ca să fie vizitată de profesorul medic Wertheim și Cantacuzino Dîusa într'una accentua, că e regină și nu sclavă, cu care să se poată proceda după plac. În urmă a rugat pe regele, ca să n'o expună de batjocură lumii. Regele Alexandru a rămas n'înduplecat și de geaba a cercat s'o rămurască asupra faptului, că interesul statului și reputațiunea dinastiei preînd cercetarea medicală, regele a erupt năcșit: „Sunt regele și bărbatul tēu; îți poruncesc ca numai decât să te supui!” — Această pășire dramatică a prins, și regina, plângând cu hohot, s'a supus poruncii regelui.

Afacerea Charlotte Lahr. Incetul cu incetul dispare în ceața uitării chiar și amintirea numelui frumoasei Bavareze, Charlotte Lahr, care fusese aplicată ca crescătoare în casa lui Csutak Károly din Arad. Antecedentele și sfârșitul tragic al fetei sunt cunoscut, căci produsese mare senzație în întregul oraș. Se știe că în cauza criminală, ce sta în legătură cu sfârșitul nenorocitei Charlotte, tribunalul regesc din Arad condamnase la temniță de un an și jumătate pe văduva Lilienberg, pricinuitoarea morții Bavarezei, ear pe Csutak îl achitase. — Zilele trecute s'a pronunțat în cauza aceasta și Tabla reg. din Oradea Mare, care a aprobat și ea sentința forului prim.

Mitropolit armean la București. Se scrie din Constantinopol, că Patriarhul armean de acolo ar fi făcut demersuri pe lângă guvernele din România și Bulgaria în scopul de a permite să se trimită câte un Mitropolit armean la București și la Sofia, fiind mare numărul credincioșilor bisericei armean, atât în România cât și în Bulgaria.

Un rob milionar — pus în libertate. Cunoscutul bogătan milionar din Hódmezővásárhely, Ujhelyi Lipót, care zece luni de zile a stat în temnița din Seghedin pentru delictul de mărturisire falsă, a fost pus în libertate. În tot timpul robiei sale — zic foile maghiare — milionarul Ujhelyi a fost liniștit și adeseori făcea distracție prin „humorul” său celorlalți tovarăși de robie. La plecarea l-a așteptat o trăsură elegantă și la despărțire de mai marii temniței, i'a invitat să-l viziteze în palatul său din Budapesta. Încă în temniță fiind, milionarul rob își comandase, cu 1400 coroane bilet de parcurs de l-a clasă pe timp de un an pentru tren accelerat.

Un taur turbat Din Hajdu-Böszörmény se anunță, că taurul comunei, mușcat de curând de un câine turbat, a turbat și el și în furia sa a spintecat în chip oribil pe văcarul satului, pe o văduvă, pe o copilă de 12 ani și pe o fată de 18 ani. Toți cei patru nenorociți au murit în scurtă vreme, ear' îngrozitorul animal numai cu greu a fost ucis mai târziu, năvălind mai mulți oameni asupra lui cu săcuri și cu furci de fer.

Concert și teatru în Bozovicium. Corul vocal bisericesc gr. ort. român din Bozovicium arangează în favorul său, în ziua hramului bisericesc la „Înălțarea Domnului”, (10/23 Maiu 1901) un concert împreună cu teatru și joc, ce se va ține în grădina casinei române de-acolo, la care invită Comitetul corului. Prețul locurilor: locul I 1 cor. 60 fil.; locul II, 1 cor.; loc de stat 50 fil. de persoană. Începutul precis la 8 ore seara. Suprasolviri se primesc cu mulțămă și se aviteză pe cale jurnalistică. — Programa: a) Concertul: „Foaie verde de trifoiu”, cor bărbătesc de T. Popovicium; „Sus opincă”, cor bărbătesc de I. Vidu; „Lugojana” cor mixt de I. Vidu. b) Teatru: „Sâmbăta morților”, dramă din popor, localizată după Raupach de T. Păcășianu. După producțiune urmează joc.

Maial în Abrud. Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrudsat și giur, invită la maialul ce-l va aranja în favorul școlii de fetițe române din Abrud în a doua zi de Rosalii, adevă în 3 Iunie a. c., în grădina „Ince”. Începutul la 2 ore d. a. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor.

Duel pe moarte, pe viață. Se anunță din Mainz, că Sâmbăta trecută între locotenentul de cavalerie Richter și sublocotenentul Foigt s'a petrecut acolo un duel cu pistolul cum rar se mai întâmplă. Înainte de duel, amândoi nelpășcați adversarii s'au cuminestat și după descărcarea a treisprezece gloanțe din fie-care parte, locotenentul a fost rănit de moarte, ear' sublocotenentul a primit o rană ceva mai ușoară. Despre duel comandantul garnizoanei a raportat prin telegramă împăratului Wilhelm. — Causa gravului duel a fost: turburarea în fericirea familiară.

ULTIME ȘTIRI.

Alegerile din Spania.

Madrid, 21 Maiu. Alegerile pentru camera s'au făcut la 19 l. c. Au reușit: în Madrid 6 guvernamentali, 1 conservator, 1 unimist-național. După ziarul Correo rezultatele totale ale alegerilor de până aci sunt: 230 liberali, 70 conservatori, 15 cons. disidenți, 18 lib. disidenți, 10 partidul Romero, 15 republicani, 6 carliști, 10 naționali-unioniști, 4 catalonieni, 21 independenți și 1 socialist.

Conflictul turco-european.

Colonia, 21 Maiu. „Kölnische Zeitung” aduce știrea că conflictul-postal din Turcia poate fi socotit de încheiat. Sultanul a ordonat, ca starea de mai înainte a lucrurilor să fie restabilită, și a avisat pe ministrul său de externe, să comunice, că va împiedeca repetarea a astorfel de conflicte.

Din Africa-sudică.

Londra, 21 Maiu. Se vestește, că guvernatorul Millner al Caplandului, nu se va reîntoarce în Africa. Unele foi raportează, că Rhodes nu aprobă politica agresivă a lui Millner și recomandă guvernului, ca să propună Buriilor condiții de pace mai blânde, prin cari aceștia ar pute să fie înduplecați la depunerea armelor.

Constituție în Rusia.

Paris, 21 Maiu. După-cum se anunță dintr'un izvor rusesc demn de încredere, Tarul Nicolae vrea să introducă în Rusia o nouă constituție rusească, elaborată de Loris Melicow.

PARTEA LITERARĂ.

INTRODUCERE

la
„ISTORIA LITERATUREI ROMÂNE”,
de
N. IORGA.

(Continuare).

Limba franceză deveni în secolul al XVIII-lea limba internațională a claselor superioare și luminate: ea pătrunse la noi prin Polonia, prin Rusia cuceritoare, prin Grecii din Constantinopol. Aventurierii străini, Francezii sau influențați de cultura franceză, năvăliră în principate, pentru a-și căuta norocul; ca doctori, ca secretari, ca dascăli, ca fabricanți, ca negustori, schimbând adese-ori într'un chip cu totul neașteptat, după sorții de isbândă, ocupațiile. Pe alții, pe cei mai buni, îi gonii mai târziu nevoia emigrației; relații comerciale fură stabilite, îndată ce Turcii fură siliți prin tratate să deschidă principatele mărfurilor europene. Pentru a protegia comerțul, pentru a-l pregăti, sau supt pretextul protecției și pregătirii legăturilor comerciale, consulii veniră: al Rusiei și Austriei, al Francei, al Prusiei și aceeași influență europeană pe care o răspândea ofițerul rus, nobilul polon, negustorul italian, sau sas, funcționarul Drogomanatului devenit Domn sau consilier al Domnului, o răspândi de acum înainte și consulul. Se adăuseră pribegiile, călătoriile de plăcere, trimerile la școală peste hotare, în Franța, în Germania, în Rusia, toate șeri stăpânite atunci de spiritul reformator francez, — și nu, ca odinioară, în Italia; — și în curând, cu giubeaua, cu ișlicul, cu cațaveica, boierii din Țeara-Românească și Moldova aruncară vechile datini, vechile moravuri, vechile sentimente și vechile idei, pentru a se europenisa, pentru a se civilisa după noua rețetă făcătoare de minuni pe care o dădeau Francezii. Era traduceri începuse, și prin traduceri noul curent se răspândi, se întări, se generaliză. Crescuți de dascăli străini, cetitori ai cărților străine, vizitatori ai străinătății, străbunii noștri începură în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea opera de înstrăinare care s'a desăvârșit în zilele noastre.

Despărțindu-se de trecut, Românii din principate se apropiară de simțirea și cugetarea Apusului. Ei se găsiră deci pe neașteptate în comunitate de fire cu Ardeleanii, cari fusese și ei influențați în alcătuirea culturii lor de cultura catolică din Viena și Roma. Unii și alții deci, după toate aceste schimbări, se găsiră cu aceleași norme de cugetare, cu aceeași pregătire a spiritului; se puteau înțelege între sine. Veni o vreme când Românul dela Dunăre fu în stare să prețuiască nemărginitul folos al doctrinei naționale care se formase între frații săi mai luminați de dincolo de munți. Timpul fuziunii sosise. Și astfel prin pogorirea lui Lazar — o Pogorie a Duhului Sfânt pentru predecesorii noștri dela 1821 — unitatea culturală a neamului românesc fu stabilită.

Ea fu mai bine zicând, restabilită. Înainte de Unirea Ardeleanilor cu Biserica Romei, cultura lor, câtă o aveau, cultura lor legată de biserică și întreținută de dînsa, era luată din cultura Românilor munteni și moldoveni. Se vede cum Moldova lumină prin mănăstirile sale Ardealul răsăritean, cum întreg Ardealul sudic, cu mitropolia din Băgrad, căzuse în sfera de influență a Țării-Românești, de unde venia Vlădica, de unde veniau daniile, de unde veneau cărțile, de unde se dădea sprigianul în timpuri grele. Schimbarea confesională se puse la mijloc.

(Va urma).

Editor. Aurel Popovici Barciuanu.
Red. respons. Ioan Russu Șirlianu.

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

428 15—

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Călan, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

„Nădlăcana“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni în

NÄDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acțiuni à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după bani depuși 5% interese.

545 —13

Direcțiunea.

Institut de cură.

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de leuire:

Scaldă cu lumină electrică:

În nou-arangeatul meu stabiliment medical, cu aparate usitate în cura naturală, se vor practica următoarele metode de leuire:

Cură de apă rece: sub conducere de specialiști exercitați în mânărea tuturor aparatelor moderne, persoane aplicate până acum în sanatoriu. 15 bilete 6 fl.; 1 bilet 50 cr. (Clienții cu bilet de abonament nu vor plăti nici o taxă pentru îngrijirea medicală).

Băi cu lumină electrică: pentru vindecarea reumatismului, podagrai, boalelor de nervi, audațiunii, boalelor de sânge, pentru vindecarea grăsimii, boalei de rinichi și anemiei. 15 bilete 15 fl., un bilet 1 fl. 20 cr. (Aci se cuprinde și cura de apă rece necesară). Cel cu boală de inimă o pot folosi fără pericol. Bolnavii neapți pentru această cură vor fi refuzați.

Băi maure: pentru boale femeiești, anemie și reumatism. 15 bilete 15 fl., 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Băi de acid carbonic: pentru boale de inimă, nervoase și organice, inimă îngrășată, vasele de sânge încropate, lenevirea intestinelor, anemie, nervozitate și boale de femei. 15 bilete 16 fl.; 1 bilet 1 fl. 25 cr.

Băi de sare: pentru cazuri mai puțin grele de boalele amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 11 fl.; 1 bilet 80 cr.

Băi de sare cu acid-carbonic: pentru cazurile mai grave de boale amintite la băile de acid carbonic. 15 bilete 18 fl.; 1 bilet 1 fl. 40 cr.

Băi electrice. Băi feradice și galvanice: pentru nervozitate, slăbire de nervi, ipochondrie, isterie, tremurat de bătrânețe, vitustancă, și leuizarea morfinismului. 15 bilete 15 fl.; 1 bilet 1 fl. 20 cr.

Inhalații: în cameră de inhalații, contra boalelor de gât și de plămâni. 15 bilete 9 fl., 1 bilet 75 cr.

Gimnastica svedeză pentru copii, contra îngustimii pieptului, boale de cord și cocoase; pentru grăsimea cordului, boale de intestine și ficat, boale de inimă organice și slăbire generală. Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după gravitatea cazului.

Masaje și electromasaje: 1 bilet 50 cr. respective 1 fl., fle-care bolnav poate fi tratat după indicațiunile medicului său sau ale mele. Ori-ce faptuire se întâmplă sub personala mea supraveghere.

Stabilimentul e deschis dela oarele 6 dimineața până la 7 seara; ordinațiunii dim. dela oarele 8—9. d. am. dela 2—4

Dr. H E C H T, 541 15—

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 3 (Intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Maresch și Szabó). Telefon 270.

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți migrene, neuralgie, împede-

carea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaia de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftă de mâncare, recelă la mâni și picioare reuma podagră, ischias, udului în pat, influința în somnia epilepsia circu-

lația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare mornală a medicului se vindecă prin electrici-

tate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent când pădeoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurăei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pecând aparatul meu e ingenere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja estinătatea cruceimele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e fl. 3. | Prețul aparatului mic e fl. 2 sau sau Cor. 6. — folosibil la morburi | Cor. 4. folosibil numai la copii și cari nu sunt mai vechi de 15 ani. | femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e: 596 7—25

Albert Müller, Budapesta, V., strada Vadász 42. K
Colțul strădei Kálmán.

Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,

Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul că, față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și acelui clapper tare și cu sunet odânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învêrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învêrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noue pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.